

MAKROEKONOMICKÝ A MIKROEKONOMICKÝ POHLED NA MEZINÁRODNÍ FINANCE

DOI: 10.18267/j.polek.1091

Martin Mandel a Jaroslava Durčáková: Mezinárodní finance a devizový trh

Praha: Management Press, 2016. 452 stran. ISBN 978-80-7261-287-1.

V nakladatelství Management Press (člen skupiny Albatros Media a.s.) vyšla začátkem roku 2016 velice zajímavá a na výsost aktuální publikace dvou významných českých finančních odborníků M. Mandela a J. Durčákové *Mezinárodní finance a devizový trh*. Autoři – oba dva vysokoškolská profesori – tímto dílem výrazně obohacují českou odbornou ekonomickou literaturu v této oblasti.

Pro čtenáře je velice sympatické, že výklad náročné problematiky mezinárodních peněžních a kapitálových toků a devizových trhů je vyváženě orientován jak na teoretické, tak i na různé praktické otázky, příklady a doporučení zejména v oblasti mezinárodního investování a řízení měnového rizika. Přitažlivost publikace zvyšuje i skutečnost, že autoři usilují o vzájemné propojení makroekonomického i mikroekonomického pohledu na celou oblast mezinárodních finančních vztahů. Pracovníci podniků zde najdou fundovanou odpověď na celou řadu aktuálních otázek souvisejících s pohybem devizových kurzů, s devizovým rizikem a způsobem ochrany proti němu. Určitě ocení i ty části knihy, které jsou věnovány přímým i nepřímým zahraničním investicím, metodám vyčíslení jejich efektivnosti, včetně zohlednění rizika.

Autoři rozdělili publikaci do čtrnácti kapitol, soustředěných v pěti částech.

První část je věnována základním charakteristikám platební bilance a devizového trhu. Je osvětleno strukturální složení platební bilance, její souvislost s nabídkou a poptávkou po devizách a úloha devizových intervencí centrální banky. V rámci deskripce devizového trhu je čtenář seznámen s jeho subjekty, jejich pozicemi na tomto trhu a základními termínovými operacemi. Tuto část uzavírá přehled o měnovém kurzu a způsobech jeho kotace.

Druhá část se zabývá fundamentální a technickou analýzou měnového kurzu. Jsou zde zachyceny různé teorie měnových kurzů (teorie parity kupní síly, monetární přístup ke kurzu aj.), tvořící základ fundamentální analýzy měnového kurzu. Podrobně je vysvětlen vliv cen, úroků, peněžní zásoby a salda platební bilance na devizový kurz. Dále je charakterizována technická analýza kurzu, opírající se o jeho minulý vývoj. Je zde uváděna celá řada pojmů a nástrojů technické analýzy (trendové limity, filtr, Bollingerova pásma aj.).

Pracovníky podnikové sféry asi nejvíce zaujme třetí, pravděpodobně dominantní část knihy, věnující se technikám devizových operací, které jsou využívány subjekty devizového trhu. Podrobně a s pomocí mnoha konkrétních příkladů jsou vysvětlovány jednotlivé typy devizových operací (spot, forward, futures, options a swap), jejich výhody a nevýhody.

Celá část vyúsťuje v kapitulu o devizové expozici a devizovém riziku, jejichž význam – jak autoři sami zdůrazňují – dramaticky stoupl v souvislosti s přechodem české měny na řízený floating. Vývoj kurzu koruny k dolaru a euru v posledních letech jen potvrzuje, jak silně může devizový kurz ovlivňovat finanční pozici mnoha podniků a jak je velmi potřebné zabývat se řízením devizové expozice, kurzového rizika a zajištění proti němu.

Čtvrtá část knihy je orientována na mezinárodní investování. V předchozích publikacích o mezinárodních financích nebyla těmto otázkám věnována významnější pozornost. Vývoj přímých zahraničních investic v celém světě a jejich výrazný vliv i v ČR ukazuje, jak je nezbytné i s těmito otázkami se podrobněji seznámit. Výklad je soustředěn na pojetí a faktory přímých investic, propočty efektivnosti zahraničních investic v souvislosti se zdaněním a rizikem jednotlivých zemí, hodnocením pomocí country ratingu. Pozornost je věnována i portfoliovým investicím, včetně využití modelu oceňování kapitálových aktiv v otevřené ekonomice, a speciální otázce mezinárodního dluhopisového trhu a emise různých forem eurobondů.

V poslední části knihy s názvem *Mezinárodní měnová politika a instituce* autoři charakterizují kurz jako nástroj hospodářské politiky, různé kurzové systémy (floating, řízený floating, pevný kurz), shrnují genezi kurzu české koruny. Závěrečná kapitola se zabývá hlavními mezinárodními finančními institucemi a problematikou evropské měnové integrace. Tato část vyúsťuje v přísně objektivistické formulování možných přínosů, ale i rizik spojených se vstupem ČR do Evropské měnové unie.

Kniha má všechny rozhodující parametry kvalitní vysokoškolské učebnice. Autorům se v ní podařilo vhodně skloubit poznatky teorie i praxe mezinárodních financí a jejich makro- i mikroekonomické aspekty. Je pozoruhodným příspěvkem k dalšímu zkvalitnění výuky financí na ekonomických fakultách a umožní bankovní podnikové praxi načerpat nejnovější poznatky, nutné pro efektivní zapojení ČR do evropské a světové ekonomické integrace.

Josef Valach